

SPORT | Rozhovor

NEJLEPŠÍ ČESKÝ ŠACHISTA **DAVID NAVARA** VYPRÁVÍ O PODVODECH A NEVŠEDNÍCH ZÁŽITCÍCH PŘI KRÁLOVSKÉ HŘE:

Nestává se, že by se šachisté poprali

JIRÍ TŮMA

Sedmnáct let se drží na pozici české jedničky. Za sebou má řadu úspěchů i na mezinárodní úrovni. A dá se předpokládat, že šachista David Navara ve svých pětácti letech bude ještě pěknou řádku let v České republice vládnout. V královské hře však zažil i netradiční situace. „Šachy nejsou tak nudné, jak se může zdát,“ usmívá se velmistr. Pro Deník se podělil o své názory i nevšední zážitky.

Jak situace ohledně Covidu poznamenala svět šachů?

Amatérský šach to poznamenalo málo, profesionální víc, s výjimkou úplné světové špičky. Šachisté mohou hrát po internetu. V tomhle je to jednodušší než u jiných sportů. Jediný problém je v tom, že je daleko těžší hráče kontrolovat, zda všichni hrají čestně.

Dá se uhlídat, aby všichni hráli v duchu fair play?

Na předních turnajích jsou spolehlivější systémy kontroly, ale ty jsou jen pro omezený počet účastníků. Například v sérii světové jedničky Magnuse Carlsena, kde hraje větší část světové špičky, si nemyslím, že by někdo podváděl. Dostávají velké honoráře a při hře mají zapnuté dvě kamery. U dalších tur-

najů, kde jsou odměny menší, byly v minulosti případy, že někdo konzultoval partii s počítačem.

A podvádí se hodně? Není to tak dávno, co byl jeden český šachista na turnaji ve Štrasburku přistižen rozhodčími na toaletě, jak na mobilním telefonu analyzoje svoji rozehranou partii.

Je to rok a půl stará záležitost. Takové věci se stávají, ale že by se to stalo na takhle vysoké úrovni, to bylo ojedinělé. Sice zmíněný turnaj nebyl nijak špičkový, ale jednalo se o šachistu, který se ve světovém žebříčku dostal do první světové padesátky. Netroufl bych si dát ruku do ohně za všechny hráče první světové padesátky, ale kdyby tam byli jeden dva podvodníci, tak by to bylo hodně. A kdyby jich tam bylo víc, byl bych extrémně překvapen.

Může vůbec člověk se svými schopnostmi uspět ve hře proti počítači, který je schopen ve chvíli vyhodnotit miliony partií?

Já mám ve své databázi okolo deseti milionů partií, ale úskalí hry proti počítači není ve vysokém počtu partií, protože každá partie začíná ze stejné pozice figur a pak se vyvíjí určitým směrem, ale v tom, že počítač dokáže za vteřinu vyhodnotit třeba deset milionů pozic. Konkurovat šachovým programům člověk tedy může

velmi těžko. Proto, aby byl konkurenceschopný, tak se nemůže snažit simulovat počítač. Dovolím si paralelu: když člověk chtěl létat, také nenapodoboval ptáky ve smyslu mávání křídel, byl první letadla na tomto principu fungovala. Pak se ukázalo, že létat se dá daleko rychleji na jiném principu. Člověk má tu výhodu, že vidí i dál za horizontem...

Myslíte intuitivní myšlení? Takzvaný šestý smysl.

Ano. Připodobním to k tomu, když kupříkladu vidím televizní vysílání dva ki-

U šachů je velmi důležitá schopnost koncentrace.**Jak si tedy udržujete soustředěnost?**

Tohle řešit moc nemůžu a často to zhoršovalo mé výsledky. V nedávné minulosti jsem měl konzultace se sportovním koučem, panem Marianem Jelínkem, který spolupracoval i s mnoha velmi slavnými sportovci.

ČESKÁ JEDNIČKA. V tuzemsku nemá šachista David Navara konkurenci. Žebříčku vládne už dlouhých sedmnáct let. Foto: Deník

lometry daleko. Tím, že ho vidím, tak se k němu mohu dostat dřív. Vydám se tím směrem, někde přejdu pole, vezmu to zkratku, kdežto počítač, nebo v tomto případě asi robot, vidí všechno jen do kilometru daleko a musí při cestě vyhodnotit každou ulici. Nevidí to, co vidím já. Přesto proti nejlepším šachovým programům nelze uspět, nanejvýš se s nimi dá remizovat.

A co je při hře proti soupeřům pro vás důležitější? Naučené herní varianty, nebo víc využíváte intuici?

V zahájení je nejdůležitější paměť, v další hře jsou významnější zkušenost, intuice i propočty. Při hře počítám varianty ve smyslu: soupeř půjde tam, já sem, on zahraje toto... A u toho přemýšlím, jestli je to pro mě dobré. A takhle průběžně vše propočítávám. Využívám intuici a jdu směrem, který považuji za správný. Ale pokud si to neověřuji propočtem, tak když zase použiji přirovnání s cestou k vysílání, mohu spadnu do kanálu, protože se nedívám před sebe.

U šachistů je fascinující, jak dokážou hrát proti více soupeřům najednou. Kolik protivníků jste porazil?

Simultánku jsem hrál nejvíce proti padesáti soupeřům. Bylo to při výročí Jizerské padesátky. Ono to není obtížné na zapamatování. Přijedete k šachovnici, vidíte pozici figur a podle toho zahrajete. Přejdete k další, zase vidíte pozici a podle toho se rozhodnete. Na tu předchozí už nemyslím. Když obejdou kolo, a vrátím se k ní, tak se na to rozpomenou. Jinak u zmíněné simultánky jsem 48 partií vyhrál a zbylé dvě po velkém boji zremizoval.

V něčem mi to prospělo. Myslím, že teď dokážu koncentraci udržet o něco líp. Mně ale pomáhá i to, že mě šachy baví, tak se na ně líp soustřeďuji.

Šachy nejsou kontaktní sport, ale pořád je to souboj dvou lidí, kde mohou vzplout emoce. Zažil jste, že by se hráči do sebe pustili?

Že by se šachisté přímo poprali, to se nestává. Kdyby se něco takového stalo, tak to proběhne novinami ve všech zemích světa (úsměv). Někteří lidé mohou být po prohře míň příjemní, to se někdy stává. Naštěstí to není časté. Ač se zdá, že šachy nejsou dramatické, spíš nudné, tak emoci při nich není málo. Například moje matka se na mě partie dívát nemohla, jak z toho byla nervózní.

Vztek může pohltit i samotného hráče. Neměl jste někdy chuť po smolné prohře rozházet figury po stole?

(smích) Emoce určité prožívám, i když ne v takové míře, že bych měl chuť rozházet figury. Nemám to tak, že když prohrají, tak si za to v drtivé většině případů mohu sám. Šachy jsou mimořádné v tom, že hráči nemají pod stolem schované karty. Když někdo udělá chybu, tak to není proto, že by mu nepadla dobrá karta, ale protože se sám nesprávně rozhodl.

V některých sportech probíhají při zápasech psychologické hry za účelem rozhodit soupeře, což není férové. Děje se tohle i na šachovnici? Děje se tohle i na šachovnici?

Já bych pokus rozhodit

soupeře rozdělil na dva typy. Jeden je vyloženě rušení soupeře, a to máte naprostou pravdu, to není férové. A legendární scénka ze seriálu Nemocnice na kraji města v podání doktora Štrosmajera je příkladem nečestné hry (úsměv). A druhý způsob, jak vyvést soupeře z komfortní zóny, je korektní a v duchu hry. Například zahájím partii způsobem, který soupeři vůbec nesejde, nebo pokud rád útočím a často rád obětuji i materiál, tak mu něco obětuji a přinutím ho se bránit. Jde o to, dosáhnout pozice, která co nejvíce sedí mně a co nejméně soupeři.

Platí v šachu spojení dobrá fyzická kondice rovná se lepší mentální výkony a vytrvalost?

Nemyslím si, že by vždy platilo: kdo má fyzickou vytrvalost, vydrží déle v duševní aktivitě. Tohle se může projevit třeba až od čtvrté hodiny hry. Takto Magnus Carlsen porážel soupeře ze světové špičky. V prvních čtyřech pěti hodinách hry s ním soupeři dokázali držet krok, ale pak začali ztrácet. Ve špičkovém šachu teď rozhodují detaily, proto se všichni věnují i fyzické kondici.

Jak si kondici vylepšujete?

Jsem člověk, který nijak systematicky necvičí, ale zase nejsem líný na krok. Ráno se většinou protáhnu, aby mě nebolela záda, abych rozproudil krev v žilách. A jak jsem řekl, hodně chodím. V šachu více než zvednout těžké závaží rozhoduje vytrvalost myšlení. A když myš-

David Navara

Narozen: 27. března 1985, Praha.
Titul: šachový velmistr.
Nejlepší český šachista současnosti, patří do širší světové špičky. V žebříčku FIDE byl nejvýše v říjnu 2006, kdy se dostal na 13. místo.
FIDE ELO: současné 2697 (rok 2020), nejvyšší 2751 (rok 2015)
Kariéra a úspěchy: 1997 – 3. místo na MS do 12 let, 1998 – 2. místo na MS do 14 let. Ve 14 letech získal titul mezinárodního mistra, velmistrem se stal sedmnáct dní před svými 17. narozeninami.

1. července 2003 se stal českou jedničkou. Na ME 2004 v Turecku obsadil 6. místo. Na 37. šachové olympiádě 2006 uhrál 8,5 bodu z 12 partií s předními světovými šachisty. Na 40. olympiádě 2012 uhrál 9,5 bodu z 11 partií a dosáhl druhého nejlepšího výsledku celé soutěže. Na turnaji ve Wijk aan Zee 2007, přezdívaném šachový Wimbledon, obsadil 7. místo, mj. zvítězil nad současnou světovou jedničkou Magnusem Carlsenem. 2015 – na ME v Izraeli 2. místo.

INZERCE

nemovitosti poptávka

RODINA z Brna hledá - koupí chalupu do 3,5 mil. Tel. 605 365 032

byty poptávka

HLEDÁME ke koupí menší byt pro rodiče. Tel. 735 137 107

ZAJIŠTĚNÍ manželé koupí byt 3+1/4+kk. Nabídněte. Tel. 703 668 427

automobily poptávka

AUTOMOBIL od r. v. 95-2020 i poškozený. Nabídněte. 606861822

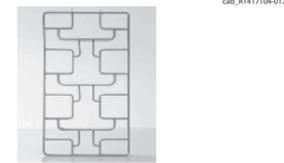
AUTO MOTO A DÍLY JAWA ČZ PAV. Škoda Tatra Wartburg 775262334

zemědělské stroje

TERA-VARI, MF-70, TZ4K, MT8, Zetor koupím. Tel: 603 897 100.

koupím

KOUPÍM tato křesla 1000 Kč p. Horák tel. 608360063

KOUPÍM. 777 110 069

VELMI dobře zaplatím za tato křesla. Tel.: 608 081 696.

HODINKY PRIM. Tel. 777 311 101

POZŮSTALOST po hodinářích aj. Tel.: 777 311 101.

KOUPÍM svářečku triodny nebo ks 739282374

SIMSON

KOUPÍM motocykly, i díly. Tel.: 777 158 819, Souček.

STARÉ trámy a prkna z demolic, popř. provedu demontáž zdarma. Tel.: 608 080 077.

zvířata

PRODÁM štěňátka Německý špic-malý s PP, odběr od 18.01.2021. Tel.: 602403747

ona hledá jeho

EXPRES SEZNAMKA! VÁŽNÉ seznámení se ženou přímo z Vašeho regionu! **OBJEVTE V NABÍDCE KONTAKTŮ spřízněnou duši!** Vytvořte 906 70 11 60 a sdělte své požadavky.

NA tvém věku mi vážně ani trochu nezáleží, důležitější je pro mne vzájemné porozumění, tolerance a láska. Nada/63/ jižní Morava/tel. 906 702 070.

IVONA, 70 let, Tišnov, je zachovalá sedmdesátá, která hledá zachovalého muže z Jihomoravského kraje maximálně do 75 let. Tel. 906 70 20 70.

MARIE/68/BRNO, 906 70 20 70, ráda pozná slušného pána, zatím v přátelské rovině, co má rád přírodu, procházky, výlety a umí se bavit. Záleží na povaze, ne na vzhledu.

ALENA, 56 let, z Břeclavi, hledá muže, ne alkoholika, s vyřešenou minulostí, který rád cestuje, tel. 906 70 20 70.

JITKA, 58, od Znojma, je milá, hodná, věrná a přátelská žena a hledá muže stejných nebo podobných kvalit, se kterým by šla životem. T. 906 70 20 70.

POTŘEBUJI muže, se kterým si padneme do oka, budeme chodit na procházky nebo si jen tak posedět, možno i s dětmi, které jsou vítány. Mária/36/Brno/906 70 20 70

ZDENA, 58, Brno, by se ráda seznámila s mužem ve věku 58-68 let, který bude třeia i z Prahy. Musí být milý a hodný, ne alkoholik. Tel. 906 70 20 70.

on hledá ji

44LETÝ muž hledá sympatickou ženu ve věku 30-40let za účelem seznámení. tel.723937607,prosim sms